

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ФОРМУВАННЯ БІЗНЕС-МОДЕЛЕЙ ЗАМКНЕНОГО ЦИКЛУ

спеціальність	не обмежено	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	не обмежено	факультет	економічних відносин та фінансів
освітній рівень	перший (бакалаврський) рівень	кафедра	економіки та бізнесу

ВИКЛАДАЧ

Величко Катерина Юріївна

Вища освіта: спеціальність «Економіка підприємства» (Спеціалізація «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» (економіст);
спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини» ОПП «Міжнародна економіка» (магістр з міжнародних економічних відносин)

Науковий ступінь: кандидат економічних наук, 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

Вчене звання - доцент кафедри міжнародної економіки

Досвід роботи – 27 роки

Показники професійної активності з тематики курсу:

- авторка наукових публікацій за напрямком; учасниця міжнародних конференцій;
- керівниця наукових досліджень та кваліфікаційних робіт за напрямом циркулярної економіки;
- спікерка круглих столів та панельних дискусій з проблематики впровадження сталих бізнес-моделей.

телефон

електронна
пошта

eklevyna@gmail.com

дистанційна
підтримка

Moodle

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	Сформувати у здобувачів теоретичні знання та практичні навички щодо принципів, моделей та інструментів циркулярної економіки, а також розвитку стійких бізнес-стратегій на її засадах. Курс спрямований на розвиток критичного мислення та формування навичок ухвалення управлінських рішень шляхом впровадження механізмів раціонального використання ресурсів, мінімізації відходів і створення замкнених виробничих циклів для підвищення екологічної та економічної ефективності підприємств в умовах сталого розвитку..
Формат	Лекції, практичні заняття, що передбачають вирішення кейсів та бізнес-стимуляції, самостійна робота, презентація.
Специфічні результати навчання	<p><i>Знати:</i> основні принципи, моделі та концепції циркулярної економіки; механізми впровадження циркулярних бізнес-моделей у різних секторах економіки; законодавчі та нормативні засади циркулярної економіки на національному та міжнародному рівнях; методи оцінки ефективності циркулярних рішень; вплив циркулярної економіки на міжнародну конкурентоспроможність підприємств; світові тренди та найкращі практики впровадження циркулярної економіки.</p> <p><i>Вміти:</i> аналізувати бізнес-процеси та оцінювати їх відповідність принципам циркулярної економіки; розробляти стратегії переходу підприємств до циркулярної бізнес-моделі; знати методи оцінки ресурсоефективності та екологічного впливу діяльності підприємств; оцінювати економічну доцільність циркулярних бізнес-рішень; аналізувати міжнародний досвід і адаптувати найкращі практики до українського ринку</p>
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин практичні; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – диференційований залік
Вимоги викладача	Вчасне виконання завдань, активність на заняттях, самостійна робота, командна робота, участь у дискусіях
Умови зарахування	Вільне зарахування

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ

Компетенції	<p><i>Формує загальні компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • критичне мислення; • екологічна відповідальність; • комунікаційні навички; • інноваційне мислення; • навички вирішення проблем; • вміння використовувати цифрові інструменти для аналізу екологічних та економічних показників 	Програмні результати навчання	<p><i>Забезпечує наступні програмні результати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • розуміння основ циркулярної економіки; • вміння оцінювати ефективність бізнес-процесів з точки зору циркулярності та сталого розвитку; • вміти аналізувати ризики та переваги переходу підприємств на циркулярну бізнес-модель; • аналізувати екологічні та економічні наслідки впровадження циркулярних рішень; • проводити моніторинг та оцінювати законодавчі ініціативи у сфері циркулярної економіки; • використовувати сучасні програмні засоби для аналізу ресурсоефективності та оцінки екологічного сліду
-------------	---	-------------------------------	---

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль I. Теоретичні засади економіки замкненого циклу

Лекція 1	Концепція циркулярної економіки: основні принципи та моделі	Практичне заняття 1	Розгляд основних підходів до циркулярної економіки, відмінності від лінійної моделі, основні теоретичні засади ПСР.	Самостійна робота	Основні концепції та моделі циркулярної економіки.
Лекція 2	Глобальні тренди та політики циркулярної економіки	Практичне заняття 2	Аналіз міжнародних ініціатив, законодавчого регулювання та ролі міжурядових організацій у розвитку циркулярної економіки.		Циркулярна економіка як стратегія сталого розвитку: переваги та виклики впровадження
Лекція 3	Бізнес-моделі циркулярної економіки	Практичне заняття 3	Closed-loop model; Product life extension; Resource recovery model; Модель «Продукт як послуга»; Модель обміну та спільного використання; Industrial symbiosis; Eco-design model.		Управління відходами та повторне використання ресурсів: роль циркулярної економіки
Лекція 4	Екологічний слід підприємств та методи його оцінки	Практичне заняття 4	Аналіз методик оцінки вуглецевого сліду, екологічного балансу та екодизайну		Кругове виробництво та екодизайн: як мінімізувати екологічний слід підприємства
Лекція 5	Національні стратегії та законодавче регулювання циркулярної економіки	Практичне заняття 5	Національні політик країн ЄС, США, Японії щодо переходу до циркулярної економіки та забезпечення ПСР		Аналіз впливу війни на аграрний сектор та його роль у сталому розвитку України

Модуль II. Механізми та інструменти побудови бізнес-моделей замкненого циклу

Лекція 6	Цифрові технології у циркулярній економіці	Практичне заняття 6	Роль штучного інтелекту, блокчейну, big data та Індустрії 4.0 у впровадженні циркулярних рішень	Самостійна робота	Цифровізація та циркулярна економіка: роль технологій у мінімізації відходів
Лекція 7	Фінансові аспекти циркулярної економіки	Практичне заняття 7	Інструменти фінансування циркулярних ініціатив, залучення інвестицій, ESG-критерії та стійке фінансування		Фінансові механізми підтримки циркулярних проєктів: міжнародні практики та можливості для України
Лекція 8	Логістика циркулярної економіки: замкнені виробничі цикли	Практичне заняття 8	Практичний аналіз ланцюгів постачання, reverse logistics та реінжинірингу продукції		Логістика замкненого циклу: оптимізація ресурсів у виробничих процесах
Лекція 9	Розробка та оцінка ефективності циркулярних бізнес-моделей	Практичне заняття 9	SWOT-аналіз та фінансова оцінка впровадження циркулярних рішень (розрахунок ROI (Return on Investment), NPV (Net Present Value), або періоду повернення інвестицій (Payback Period), що вкладені у циркулярні бізнес-моделі, розгляд case study		Роль міжнародної допомоги в забезпеченні сталого розвитку під час війни. Перехід до циркулярної економіки в Україні: виклики, перспективи та національна політика

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Цюман Є.С., Зюзюн В.І. (2023). Циркулярна економіка : навчальний посібник. Національний транспортний університет. Київ: НТУ, 2023. 133 с.
2. Циркулярна економіка: навчальний посібник(2022). Шевченко Т. І., Шуптар-Пориваєва Н. Й., Губанова О. Р. та ін. Суми : Університетська книга, 2022. 220 с.
3. Никонюк, К.О., Величко, К.Ю., Мацюра, С.І. (2025). Стратегічні підходи до розвитку цифрової економіки в контексті сталого зростання. Здобутки економіки: перспективи та інновації, (14). DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14753540>
4. Величко К.Ю., Сукачова С.М., Тимченко О.Д.(2025). Роль циркулярної економіки у формуванні сталих бізнес-моделей міжнародних компаній. Економіка та суспільство. 72.
5. Голікова Є. К., Величко К. Ю. Впровадження принципів сталого розвитку у діяльність підприємств-суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Механізми забезпечення сталого розвитку економіки: проблеми, перспективи, міжнародний досвід: матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф., 01 листопада 2024 р. Харків: ДБТУ, 2024. С. 395-397. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua//handle/123456789/59775>
6. Горбаль Н. І., Ломага Ю. Р. (2022). Циркулярна економіка – основа сталого розвитку підприємств. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». 1(9). С. 9-22. URL: <http://doi.org/10.23939/semi2022.01.009>

Методичне забезпечення

1. Екологія надзвичайних ситуацій : курс лекцій. Частина II. Екологічна безпека. В. А. Андронов, О. В. Бригада, С. Р. Артем'єв, Є.О., Михайлова. Харків : НУЦЗУ, 2023. 217 с. URL:<http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/30492>
2. The Circular Economy a Powerful Force for Climate Mitigation Transformative innovation for prosperous and low-carbon industry. URL: <https://surl.gd/vcshfh>
3. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. URL: file:///D:/Downloads/UNDP_Strategy_v06-optimized%20.pdf
4. Цілі сталого розвитку. URL : <https://surl.li/ejemcu>
5. Асоціація експертів сталого розвитку. URL: <https://www.asde.org.ua/>
6. Асоціація лідерів сталого розвитку. URL: <https://www.facebook.com/UAsustainable/>
7. ЦИРКУЛЯРНА ЕКОНОМІКА. ПЛАН ДІЙ (CIRCULAR ECONOMY ACTION PLAN (CEAP) URL: <https://surl.gd/layozk>
8. Циркулярна економіка в Україні: сприяння впровадженню онлайн-курс. URL: <https://learning.unido.org/login/index.php>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	До 50%	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	Підсумкова презентація (або тестування)
Поточне оцінювання	100 бальна сумарна	до 20	Відповіді на тестові питання
		до 20	відповіді на практичних заняттях, участь у дискусіях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.